

BİRLİKTE ÇÖZELİM

Aşağıda özellikleri karşılaştırılarak verilen türleri boş bırakılan yerlere yazınız.

a.

Anı bir kişinin başından geçen gerçek yaşantılardan kaynaklanan yazı türüdür. **Günlük** yaşanırken **anı** ise yaşandıktan sonra yazılır. **Anı** yazarların yaşlılık çağlarında yazdıkları ve yaşamları boyunca karşılaştıkları olayları nesnel bir şekilde ortaya koyan yazı türüdür. **Günlük** ise ruhun derinliklerinden kopup gelen o güne özel duygu ve düşünceleri öznel ve derin bir şekilde ortaya koyan yazı türüdür.

b.

Sohbet türünde yazarın okuyucuyla konuşuyormuş gibi bir anlatımı vardır. **Deneme** türünde yazarın kendisiyle konuşuyormuş gibi bir anlatımı vardır.

c.

Fabl türü öğretici olan anlatılardır. Kahramanları insan dışındaki varlıklardır. Sonuç bölümünde olayın ana düşüncesini ifade eden yargılar yer alır. **Masal** türünde kahramanların çoğu olağanüstü nitelikler taşır. "Sihir, büyü, mucize, cin, peri, dev" gibi olağanüstü öğeler barındırır. **Masal** türü "mutlu son" ile biter **Fabl** ise trajik, komik, şaşırtıcı bir son ile biter. Manzum şekilde de kaleme alınır. **Masal** türünde genellikle düz anlatım vardır.

d.

Biyografi önemli bir kişinin hayatını tüm yönleriyle tanıtan yazıdır. **Otobiyografi** ise önemli ya da tanınmış bir insanın kendi hayat hikâyesini yazdığı türdür. **Anı** türü kişinin kendi başından geçen ya da çevresinde tanık olduğu olayları anlatır.

KARMA SORULAR

1. Görmüş geçirmiş, anasının gözü bir horoz
Tünemiş bir ağacın dalına
Kurnaz tilki, sesini yumuşatarak, ona
Dedi ki: "Kardeşçğim, artık dostuz;
Barış oldu hayvanlar arasında
Müjde getirdim sana, in de bir öpüşelim;
Ama Allah aşkına oyalanma;
Çünkü bilirsin ya, başımdan aşkın işlerim.
Oysaki siz serbestsiniz daima,
İşleri düşünemeyebilirsiniz

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirmeye başvurulmuştur.
B) Düz yazı biçiminde kaleme alınmıştır.
C) İnsan dışı varlıklar konuşturulmuştur.
D) Deyimlere yer verilmiştir.
2. Aşağıdakilerden hangisi, bir olaya dayalı yazı türlerinden değildir?
- A) Anı
B) Öykü
C) Deneme
D) Efsane
3. Aşağıdakilerin hangisinde otobiyografinin tanımı yapılmıştır?
- A) Gazetelerde yer alan ve güncel konuların ele alındığı yazıdır.
B) Bir kişinin yaşam öyküsünü kendisinin yazmasıyla oluşan yazıdır.
C) Bir sanat eserini değerlendirmek amacıyla yazılan yazıdır.
D) Bilimsel konuları açıklayıcı bir yöntemle ele alan gazete ve dergi yazısıdır.

1. Diğer seçeneklere nerelerden ulaştığınızı yazınız.

- A) Horoz ve tilkiye insana ait özellikler verilmiştir.
C) Tilki konuşturulmuştur.
D) anasının gözü, başımdan aşkın

2. Cevap seçeneğindeki yazı türünün özelliklerini yazınız.

Yazarın herhangi bir konudaki görüşlerini kanıtlamaya kalkmadan, kesin hükümlere varmadan anlattığı yazı türüdür.

3. Diğer seçeneklerde tanımı yapılan yazı türlerini yazınız.

- A) Fıkra
C) Eleştiri
D) Makale

SIRA SENDE

Aşağıdaki metinlerin türlerini belirtilen yerlere yazınız.

Bir ikilidir ağlamak ve gülmek. Ağlamak, sanılanın aksine çaresizlik, zayıflık, güçsüzlük demek değildir bence. Gariptir belki. Ama ben ne zaman ağlayan birini görsem içim gerçekten acısa dahi bir miktar da sevinirim. Çünkü üzölmeyi becerebilen bir kişi, sevmeyi de bir o kadar iyi becerebilir. Çünkü ağlayabilen bir insan, gülmenin o mükemmel kıymetini belki de daha iyi anlayabilir. Bilirim ki ağlayan bir kişinin kalbi henüz nasır tutmamıştır. Yüreği katılaşmamış, duyguları bitmemiştir. Hani derler ya "Kalp ağlamazsa gözyaşı da akmaz." İşte böyle bir şey...

Deneme

Ankara Kalesi, telsiz direkleri ve bir tünel... Yarım dakika karanlık. Ankara geride kaldı. Bu yol, bütün bozkırı geçer; Karadeniz'e dek ulaşır. İsmet Paşa yıllardır fikir döktü, ray döşedi. Şimdi ben, bu ray üstünden fikir taşıyan kültür savaşının zırhlı trenine yetişmek için kilometrelerin sekişini sayıyorum. Tren yolunda... Gezici eğitim sergisi Kırıkkale İstasyonu'nda...

Gezi Yazısı

Eski zamanlarda üç yolcunun yolu çöle düşer. Kurumuş bir nehir yatağından geçerken bir ses duyulur:

- Durun! Yolcular hemen atlarını durdururlar. Ses, atlarından inmelerini söyler, inerler.
- Şimdi yerden bir avuç taş alarak ceplerinize koyun ve arkanıza bakmadan yolunuza devam edin, der ses. Yolcular atlarına bindiklerinde bu sesin sahibi sözlerine devam eder:
- Emrimi yerine getirdiniz. Yarın güneş doğduğu zaman hem sevinecek hem de üzüleceksiniz. Ne diyeceklerini bilemeyen atlılar, şaşkın hâlde yollarına devam ederler. Ertesi sabah ceplerindeki çıkardıklarında gözlerine inanamazlar. Çakıl taşları elmaslara, yakutlara, altınlara dönmüştür. Sevinirler çünkü taşları ceplerine koymuşlardır, üzürlüler çünkü daha fazla taş almamışlardır.

Masal

Bilirsiniz beni, bilirsiniz de inanmazsınız bu son dediklerime. Saçımın sakalımın akar gibi olduğu, benim kendime çekidüzen vermeyi bilmediğim doğrudur ama övünülecek şey mi bu? Süslenmek, bezenmek elimden gelmez ama süslenmeyi, bezenmeyi kötölemeye kalkana pek kızarım. Adam dediğin üstüne başına da bakmalıdır; yalnız temiz giyinmesi de yetmez; kendine yakışacak şeyleri bulmalı; güzel olmaya, kendini bezendirmeye çalışmalıdır. Güzel olmak... "Ya yaradılışından güzel değilse?" demeyiniz. En çirkin, en biçimsiz insanlar dahi, biraz zevkleri varsa o çirkinliklerini, biçimsizliklerini örtmenin, başka güzelliklerle karşılarındakilere unutturmanın bir yolunu bulurlar. Süslenirler, bezenirler, öylelikle olsun kendilerini karşılarındakilere şirin gösterirler.

Sohbet